

Către: Iurie FILIP

Vicepreședinte al Consiliului de Administrație
Comisia Națională a Pieței Financiare

Nr. 70 din 27 octombrie 2015

Ref.: Comentariile AmCham vizavi de proiectul de lege privind modificarea legii nr. 122-XVI din 29.05.2008 privind Biroul Istoriilor de Credit

Stimate Dle Vicepreședinte,

Prin intermediul respectivei scrisori, A. P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) dorește să se expună asupra amendamentelor propuse asupra Legii privind biroul istoriilor de credit.

1. Art. I, pct. 2

- a. Considerăm că utilizarea sintagmei „precum și orice alt angajament rezultat din executarea contractelor” creează o incertitudine atât privind tipul angajamentelor, cât și forma contractelor vizate.
- b. Noțiunea de „subiect al istoriei de credit” prezintă neclarități. Din textul proiectului se cunoaște că, în cazul în care consimțământul nu este exprimat de către o persoană fizică, datele despre contractul de credit nu pot fi divulgate biroului istoriilor de credit. Prin urmare, acordarea unui împrumut persoanei fizice, fără consimțământul acesteia și considerat drept un contract de credit, nu cade sub incidența noțiunii în cauză, iar datele persoanei în nici un caz nu vor accede în bazele de date ale birourilor de credit. Persoana fizică devine subiect al istoriei de credit doar după acordarea consimțământului. Așadar, recomandăm corelarea noțiunii de „subiect al istoriei de credit” cu noțiunea de „consimțământ”.
- c. Considerăm că noțiunea de „utilizator al istoriei de credit” este una ambiguă, întrucât nu este clar dacă doar persoanele juridice și întreprinzătorii individuali ce au ca obiect de bază de activitate acordarea de credit sau și furnizarea de bunuri și servicii în credit pot fi utilizatori ai istoriei de credit. Informația deținută de către birourile istoriilor de credit trebuie să fie accesibilă agenților economici, care prin relații contractuale cu birourile de credit vor respecta condițiile de securitate a datelor, confidențialitate și scopul concret de utilizare a datelor solicitate. Suma acestor activități va permite asigurarea viitoarelor contracte, verificarea bonității și credibilității potențialilor solicitanți de împrumuturi, clienți, parteneri de afaceri, fiindcă acestea ar trebuie să reprezinte unul din scopurile primare al birourilor de credit, și anume de a preveni supra-îndatorările debitorilor și persoanelor de rea-credință.

2. Art. I, pct. 3. Introducerea principiului reciprocității privind furnizarea/primirea informației către/de la biroul istoriilor de credit, ar diminua numărul unor eventuali clienți. Prin prisma comentariilor expuse la pct. 1, lit. c), considerăm că clienții sporadici nu ar trebui obligați de a transmite date către biroul istoriilor de credit.

3. Art. I, pct. 4 (Art. 5) Din textul art. 5 nu este clar dacă lipsa oricăror informații menționate la alin. (2) – (5), sau operarea doar cu anumite date din spectrul celor menționate, ar duce la modificarea statului respectivelor date (conținut al istoriei de credit).

4. Art. I, pct. 6. (art. 7, alin. (10)). Pentru a exclude interpretări aleatorii, propunem completarea art. 7 alin. (10) cu prevederi ce ar stipula, că în cazul obținerii consimțământului pe parcursul acțiunii contractului de credit, acesta se consideră valabil ca și în cazul încheierii contractului de credit în decurs de 30 zile de la data exprimării consimțământului.

Paralel, sugerăm analiza oportunității ca modelul consimțământului necesar a fi elaborat de CNPF să se răsfrângă asupra mai multor tipuri de credite (ex. garanții bancare), precum și să includă variantele destinate pentru completare de fidejutori, și persoane ce activează în comun cu solicitantul de credit.

5. Art. I, pct. 13 (art. 12, alin. (2), lit. c)). Propunem excluderea sintagmei „planul de afaceri al biroului” din lista informației necesare de plasat pe pagina web a biroului. Prin prisma art. 5, legea nr. 171 din 06.07.1994 cu privire la secretul comercial, considerăm că planul de afaceri este obiect al secretului comercial.

6. Art. I, pct. 14 (art. 15, alin. (3)). Propunem analiza oportunității păstrării exhaustive a competențelor ce țin de controlul activității utilizatorilor istoriilor de credit/surselor de formare a istoriilor de credit (incl. bănci comerciale) către autoritatea publică competentă. În acest sens considerăm ca nefondată propunerea transmiterii competențelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare „CNPF”) către Banca Națională a Moldovei (în continuare „BNM”) în parte de verificarea respectării participanților la schimbul informațional prin prisma prevederilor reglementărilor CNPF ce țin de aplicarea legii nr. 122 din 29 mai 2008. Menționăm că BNM dispune de toate instrumentele necesare pentru identificarea riscului de credit în băncile comerciale. Suplimentar, recomandăm ca Registrul riscurilor de credit al BNM să fie implementat ca aplicație separată de informația transmisă birourilor istoriilor de credit. Argumentele respective sunt aplicabile art. II, și art. III din proiectul de lege.

7. Art. I, pct. 14 (art. 15, alin. (5)). Sugerăm analiza oportunității excluderii prevederilor art. 15 alin. (5), întrucât orice informație aferentă respectării Legii nr. 122 din 29 mai 2008 poate fi obținută de la Birourile istoriilor de credit, fără a fi necesar ca utilizatorii istoriilor de credit, să raporteze suplimentar în forma și conținutul stabilit prin actele interne emise de CNPF, dat fiind că respectivul exercițiu ar consuma eforturi considerabile atât din partea utilizatorilor istoriilor de credit, cât și din partea autorității publice competente.

8. Art. I, pct. 15 (art. 16, alin. (3)). Propunem excluderea art. 16 alin. (3), și anume prevederile ce țin de necesitatea prezentării permisiunii BNM pentru asociați - bănci comerciale pentru a obține calitatea de asociat al biroului istoriilor de credit. Prevederea în cauză apare ca o restricție neechitabilă, asemenea avizări se impun doar unui segment de utilizatori ai informației biroului de credit, și anume celui din sectorul bancar.

Concomitent, atragem atenția că băncilor comerciale le va fi necesar de a oferi un termen rezonabil de conformare la noile cerințe privind informația specificată pentru a fi transmisă biroului conform art. 5, deoarece aceasta nu este disponibilă în totalitate în bazele de date centralizate, din mai multe considerente:

- a) fie la moment sunt doar în copii pe hârtie păstrate în dosarele clienților (denumirea și sediul angajatorului, ocupația/funția deținută, informații despre reorganizarea persoanei juridice, informații privind procedurile de insolabilitate, informații despre examinarea de către instanțele de judecată etc.);
- b) fie sunt păstrate electronic doar local, întrucât coordonarea acestora pentru o anumită dată gestionară durează, de exemplu ca în cazul informației privind clasificarea creditelor.

9. Art. IV; Art. V

Se sugerează excluderea respectivelor prevederi, considerându-le premature. Pe parcursul anului 2014 și cel curent nu au fost înregistrate cereri ale subiecților istoriilor de credit privind contestarea informației raportată de către sursele de formare (fapt fixat în Raportul anual de activitate al ÎM „Biroul de credit” SRL) sau cazuri când sursele / utilizatorii istoriilor de credit ar fi ignorat sau nu ar fi respectat prevederile legii nr. 122 din 29.05.2008 aferent lucrului cu contestațiile subiecților istoriilor de credit sau nu ar fi executat prescripțiile CNPF. Adicional, menționăm că industria birourilor istoriilor de credit este una reglementată, dezvoltarea căreia depinde atât de calitatea cadrului legal, cât și de atitudinile autorității publice de control. Așadar, pentru impulsivarea dezvoltării respectivei industrii, recomandăm eliminarea prevederilor de ordin contravențional și penal, atât timp cât nu se înregistrează precedente, ce ar genera necesitatea elaborării acestora.

Menționăm că fenomenul de prezentare a datelor eronate poate fi sancționat doar dacă sursa de credit le-a prezentat intenționat și nu întreprinde acțiuni pentru înlăturarea erorilor, dar nu și în cazurile în care calitatea datelor furnizate a fost influențată de: informațiile furnizate de debitori, interpretarea diferită de participanți la schimbul de informații a noțiunilor utilizate, erorile și disfuncționalitățile tehnice ce pot apărea în procesul de prezentare a datelor bazate pe softuri sau algoritmi de prelucrare a datelor. Remarcăm că în timp ce informația din raportul biroului de credit, ce reflectă comportamentul istoric, este și va fi luată în considerație la luarea deciziei de acordare a creditului de către creditori doar ca un factor suplimentar, dar nu unul decisiv, sancțiunea maximă propusă pentru prezentarea incompletă sau eronată a informației biroului de credit (până la 5 ani de închisoare) după gravitate, echivalându-se cu infracțiune de ordin penal.

Suplimentar, remarcăm faptul că în cadrul Uniunii Europene, registrele negative ale debitorilor activi își câștigă credibilitate, devenind o sursă verosimilă de verificare a bonității unor eventuali clienți și parteneri de afaceri. Respectivul companii sunt reglementate în cadrul prevederilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal. Deși serviciile respectivelor companii presupun tranzacționarea de informații „ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate prin contractele de credit”, spectrul de activitate al acestora este unul mult mai larg, răspândindu-se inclusiv asupra oricăror obligații financiare rezultate din condițiile contractuale, fiind un produs diferit de cel ce se furnizează în mod tradițional de către birourile istoriilor de credit. Așadar, recomandăm revizuirea prevederilor proiectului propus spre consultare, astfel încât să nu se limiteze libertatea de activitate antreprenorială a altor companii.

Vă mulțumim pentru colaborare și Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova